

ÎNTREBARE PARLAMENTARĂ

Nr.4852A/15.04.2026

Către: Doamna Oana-Silvia Țoiu, Ministrul Afacerilor Externe

De la: Sebastian-Ioan Burduja, Deputat PNL, Circumscripția Electorală Nr. 42 București

Obiectul întrebării: Demersurile diplomatice ale României pentru recuperarea patrimoniului Fundației Emanuil Gojdu din Budapesta, în contextul schimbării de guvern din Ungaria

Stimată doamnă ministru,

Emanuil Gojdu, avocat și filantrop român, mare lider pașoptist, a lăsat prin testamentul autentificat la 4 noiembrie 1869 întreaga sa avere — constând în principal dintr-un complex de 8 clădiri în centrul Budapestei (Gozsdu udvar, aproximativ 60.000 mp), depozite bancare și titluri de valoare — „acelei părți a națiunii române din Ungaria și Transilvania care aderă la credința ortodoxă răsăriteană”. Patrimoniul este estimat astăzi la peste un miliard de euro.

Articolul 249 al Tratatului de la Trianon (1920) obliga Ungaria să pună la dispoziția României toate fundațiile și legatele destinate cetățenilor săi care deveniseră cetățeni ai statelor succesoare. **Acordul bilateral din 27 octombrie 1937, ratificat de ambele state și intrat în vigoare la 4 iulie 1940, obliga Ungaria să transfere activele Fundației Gojdu în termen de 30 de zile.** Niciuna dintre aceste obligații nu a fost executată.

În 2005, guvernul Tăriceanu a semnat un acord prin care România ar fi renunțat la pretențiile sale, în schimbul constituirii unei fundații româno-ungare sub legislație maghiară. **Parlamentul a respins acest acord în 2006, menținând astfel integral drepturile României.** Cu toate acestea, în perioada ulterioară, România nu a întreprins nicio acțiune diplomatică sau juridică alternativă, iar complexul „Gozsdu udvar” a fost privatizat și renovat, fiind astăzi exploatat comercial.

Schimbarea de guvern din Ungaria și venirea la putere a lui Péter Magyar, care s-a angajat pe un drum pro-european, pro-stat de drept și pro-bună vecinătate, reprezintă o fereastră de oportunitate fără precedent în ultimele trei decenii pentru reluarea dialogului pe acest dosar.

Având în vedere aceste considerente, în temeiul art. 112 alin. (1) din Constituția României, republicată, precum și al art. 194-201 din Regulamentul Camerei Deputaților, cu modificările și completările ulterioare, vă adresez, în scris, următoarele întrebări:

1. Care este, la data prezentei, evaluarea Ministerului Afacerilor Externe cu privire la situația juridică a patrimoniului Fundației Gojdu din Budapesta? Consideră MAE că obligațiile Ungariei care decurg din art. 249 al Tratatului de la Trianon și din acordul bilateral din 1937 sunt încă în vigoare și executorii?
2. Ce demersuri diplomatice a întreprins România în ultimii 10 ani pentru recuperarea patrimoniului Fundației Gojdu sau pentru obținerea unei compensații echitabile din partea statului ungar?

3. A fost transmisă vreo notă diplomatică formală guvernului Ungariei, în orice moment de după respingerea OUG 183/2005 de către Parlament, prin care să se solicite executarea obligațiilor asumate prin tratatele în vigoare? Dacă nu, care sunt motivele?
4. Având în vedere schimbarea de guvern din Ungaria și angajamentele publice ale premierului Péter Magyar privind respectarea statului de drept și buna vecinătate, a fost inclus sau se intenționează includerea dosarului Gojdu pe agenda bilaterală româno-ungară? Dacă nu, de ce?
5. A inițiat MAE consultări cu Fundația Gojdu din Sibiu și cu Biserica Ortodoxă Română, în calitate de succesori testamentari, privind o strategie comună de recuperare a patrimoniului?
6. Ce forme de cooperare juridică internațională consideră MAE că ar fi adecvate pentru acest dosar: negociere bilaterală, arbitraj internațional, recurs la Curtea Internațională de Justiție sau alte mecanisme?
7. Consideră MAE oportună constituirea unui grup de lucru interinstituțional dedicat dosarului Gojdu, cu participarea Ministerului Justiției, Ministerului Finanțelor, Fundației Gojdu din Sibiu și a Bisericii Ortodoxe Române?

Cu stimă,

Sebastian-Ioan BURDUJA

Deputat PNL